

and practical approaches to the prevention of marked violations of law.

It is established that in the present economic and political situation in the country, there is a significant growth in the volume of smuggling and other illegal movements of goods across the customs border that is a significant threat to the state's economy. Responsibility for the illegal movement of goods across the customs border delimits on the subject of the offenses, the legislation provides criminal and administrative responsibility for committing them.

Based on the analysis of the decriminalization of offenses in the customs sphere it specified that along with socio-economic and criminogenic factors as the spread of the negative effects and the consequences that lead to guilt, maybe the leniency of responsibility itself, is one of the factors increasing the number of specified offenses.

Conclusions are made about the need to overcome the mentioned factors by the further improvement of legal regulation in this sphere, especially with respect to preventing the commission of these offences, namely: at the level of inter-state cooperation to effect the unification of the subject of offences on illegal movement across the customs border; to strengthen the responsibility by expanding the subject of crimes of smuggling of certain group of goods, values, currency in large (especially large) size and increase the responsibility for the commission of the relevant offences.

Key words: *smuggling, prevention of smuggling, preventing and crossing crimes, illegal movement of goods across the customs border.*

УДК 343.851(045)

Я. В. Ступник

ПРИЧИНИ ТА УМОВИ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ

У статті здійснено кримінологічну характеристику причин та умов, що обумовлюють вчинення злочинів внутрішньо переміщеними особами та сформульовано на цій основі пропозиції щодо усунення деяких з них, з метою зниження кількості вчинюваних злочинів.

Ключові слова: *внутрішньо переміщені особи, детермінація, причини злочинності, політика протидії злочинності, латентність.*

Постановка проблеми. Кримінологічною доктриною і практикою охорони правопорядку підтверджено, що динаміку й структуру сучасної злочинності визначають не лише традиційні, давно вивчені фахівцями причини та умови цього негативного соціального феномену, але й специфічні криміногенні чинники, зумовлені різноманітними кризовими явищами й процесами, породжені новими складними соціально-економічними та внутрішньополітичними реаліями, в яких опинилось українське суспільство.

У даний час під впливом цих обставин практично в усіх регіонах нашої держави спостерігається зростання тяжких та особливо тяжких злочинів. Однією з причин зазначених процесів може бути явище внутрішнього переміщення осіб в Україні, що відбувається внаслідок проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей та окупації півострова Крим, а отже, це є проблемою, яка

потребує постійного наукового відстеження, а також глибокого і детального кримінологічного дослідження.

Не можна обійти увагою й той факт, що, з огляду на зміну пріоритетів внутрішньої та зовнішньої політики держави, її подальшу демократизацію й наближення до європейських стандартів, потребують удосконалення правова база, організаційно-управлінські та суто кримінологічні аспекти боротьби зі злочинністю. Вирішення окресленого кола проблемних питань дозволить істотно удосконалити теоретико-методологічні, організаційні та правові засади протидії злочинності, значно посилити кримінологічний тиск на різні форми її проявів. Саме це зумовлює підвищення наукового інтересу до вивчення зазначеної проблеми та заходів щодо її вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Деякі аспекти досліджуваного питання були предметом наукового аналізу ряду вітчизняних та зарубіжних науковців. Так, зокрема, питання внутрішньо переміщених осіб в Україні і загалом розглядалися в працях Аракелова І.О., Батиргарєєвої В.С., Беззуб І.О., Болгова В.М., Буроменського М.В., Гончаренко О.А., Гринчака В.А., Козинець І.Г., Малиновської О.А., Новік В.О., Потапова В.І., Тарасенка Ю.М., Цорієвої О.С., Чеховича С.Б., та інших. Однак більшість науковців розробляли один або декілька фрагментів порушеної проблематики, не вирішуючи проблему в комплексному, інтегрованому вигляді.

Метою статті є кримінологічна характеристика основних об'єктивних та суб'єктивних факторів детермінації злочинів, що вчиняються внутрішньо переміщеними особами як основа формування стратегії протидії цим суспільно небезпечним явищам.

Виклад основного матеріалу. У ч.1. ст. 1. Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII визначено, що внутрішньо переміщеною особою (ВПО) є громадянин України, який постійно проживає в Україні, якого змусили або який самостійно покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Анексія Криму у березні 2014 року та збройний конфлікт, що почався на Сході України в квітні 2014 року, призвели до масового переміщення цивільних осіб як всередині країни, так і за її межі. Станом на червень 2016 року в Україні нараховується близько 1,8 мільйона внутрішньо переміщених осіб (ВПО) [1, с.4].

Переселенці вимушені залишити охоплені конфліктом райони Донецької та Луганської областей через посилення запеклих бойових дій та припинення роботи державних служб. Причинами, що викликають переміщення зі східних областей України, як повідомляють ВПО, є питання безпеки (обстріли, зокрема артилерійські) і (або) гуманітарні наслідки конфлікту (відсутність води, продуктів харчування, ліків) [2].

Переважаю кількість переселенців складають вихідці з Донбасу. Про це свідчать і цифри зареєстрованих в підконтрольних уряду районах Донецької і Луганської областей переселенців. Так, в Донецьку область з підконтрольних сепаратистам районів виїхали майже 618,6 тис. чоловік, на Луганщину - 289,3 тис. Також популярним напрямком внутрішньої міграції із зони АТО є Харківська область, там, за офіційними даними, зараз проживають майже 189,2 тис. уродженців Донбасу. Більшість обрала своїм новим місцем проживання Київ (майже 148,7 тис.) і Київську область (54,7 тис.). Також відчули приплив переселенців Запорізька і Дніпропетровська області (105,2 і 75,6 тис. осіб відповідно) [3].

За даними Генеральної прокуратури України, за перше півріччя 2016 року обліковано 369644 кримінальних правопорушень, з них: 5313 умисних вбивств, 229 згвалтувань, 250460 злочинів проти власності, 12106 злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, 9045 злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 11 випадків вчинення бандитизму [4].

Так, порівняно з показниками за перше півріччя 2015 року спостерігається збільшення кількості умисних вбивств (з 5133 до 5313, або на 3,5%), згвалтувань (з 141 до 229, або на 62,4%), крадіжок (з 141627 до 194347, або на 37,2%), грабежів (з 9442 до 13364, або на 41,5%), розбоїв (з 1698 до 2111, або на 24,3%). І це лише офіційна статистична інформація.

Якщо порівняти статистичні дані облікованих кримінальних правопорушень за перше півріччя 2015 року у відсотковому співвідношенні до аналогічних показників за перше півріччя 2016 року, то можна відзначити стійку тенденцію до збільшення кількості корисливо-насильницьких злочинів, що певною мірою пояснюється існуванням організаційних труднощів щодо забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.

На думку Ю.М. Тарасенка, однією з причин збільшення кількості крадіжок, катувань, незаконних поведінь зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами може бути явище внутрішнього переміщення осіб в Україні внаслідок проведення антитерористичної операції та окупації півострова Крим [5, с.266].

Однак твердження про взаємозв'язок між зростанням кількості вчинених злочинів та явищем внутрішнього переміщення осіб або, навпаки, відсутність такого зв'язку потребує додаткової аргументації, оскільки не дозволяє з достатньою коректністю оцінити наукову обґрунтованість висловлених думок.

Однією з головних проблем на шляху дослідження злочинності є обмеженість статистичної інформації, яка пов'язана з об'єктивними та суб'єктивними факторами. Об'єктивно, далеко не усі прояви феномена злочинності фіксуються на статистичному рівні. Ті ж з них, що підлягають фіксації, перш за все, окремі злочини, попадають до статистичного обліку далеко не в повному обсязі. І на це є об'єктивна причина – латентність соціальних явищ. З іншого боку значно звужують можливість статистичного відображення злочинності як явища вади самої методики статистичних спостережень та фіксації відповідної інформації, пов'язані як із високим рівнем узагальнення інформації, так і з організаційно-структурними недоліками самих форм статистичної звітності [6, с.95].

У ситуації, коли в основі офіційних звітів лежать відомчі аналізи правоохоронних органів, на які переважно покладено відповідальність за зростання злочинності, значна частина злочинів не реєструється [7, с.65]. О.М. Литвак стверджує, що загальні розміри латентної злочинності набагато більші, ніж 90% від усіх фактично вчинених злочинів, і латентна злочинність реально існує та впливає на суспільне життя через свої наслідки [8, с.63].

Як слушно зазначив А.Ф. Зелінський, порівняно низький коефіцієнт злочинності в Україні – це результат насамперед винятково високої латентності (прихованості) злочинів і погано поставленого обліку [9, с.32]. За оцінками різних дослідників, в Україні співвідношення зареєстрованих та латентних злочинів в цілому становить від 1:3 до 1:10 [10, с.24].

В.М. Болгов звертає увагу на те, що за результатами аналізу показників статистичної звітності про стан злочинів проти власності на території України та даних про переміщення біженців із зони АТО встановлено кореляційний зв'язок між

зазначеними явищами. Так, поряд із скороченням кількості кримінальних правопорушень проти власності на державному рівні порівняно з 2013 роком, спостерігається зростання злочинів цієї категорії в регіонах, які є місцями, куди переїжджають ВПО, зокрема в Кіровоградській, Запорізькій, Сумській, Чернігівській областях та місті Київ [11].

Усі наведені вище положення є лише наслідком тих суспільно-політичних процесів, які відбуваються зараз в державі, однак причини зростання рівня злочинності і їх взаємозв'язок з ВПО лежать набагато глибше. Слід відмітити, що вивчення факторного комплексу злочинності внутрішньо переміщених осіб дозволяє краще усвідомити досліджуваний феномен, а також розробити комплекс заходів адекватного реагування на злочини даної спрямованості, їх попередження.

Пояснення причин соціальних явищ виходить з методологічних базових понять причинності, враховує особливості їх в суспільстві. Причини та умови, що сприяють злочинності – це система негативних для відповідної суспільно-економічної формації та даної держави соціальних явищ, детермінуючих злочинність як наслідок [12]. Більшість криміногенних детермінант носить об'єктивно-суб'єктивний характер з переважанням об'єктивного або суб'єктивного [13, с.53]. Причини та умови злочинності за походженням завжди соціальні, включені в систему протиріч суспільства. За змістом вони виключно негативні, не відповідають інтересам особистості, суспільства, держави [14, с.201-205].

Причини злочинності у сфері, що досліджується, загалом закладені як у соціальному середовищі, в якому перебуває людина, так і в ній самій. Кожен злочин, який вчиняється внутрішньо переміщеними особами, пов'язаний з конкретною ситуацією, що має певні просторово-часові межі, об'єктивний зміст і суб'єктивне значення. За ступенем впливу на дії злочинця ситуації конкретного злочину у сфері, що досліджується, поділяються на провокаційні, сприятливі, нейтральні та ті, що ускладнюють. Також нерідко можна говорити і про їх симбіоз [15, с.345].

Сучасна злочинність в Україні існує та відтворюється у специфічних соціально-економічних, політичних, ідеологічних, правових умовах, властивих для країн перехідного типу. Відсутність чітко виражених стратегій суспільного розвитку, що орієнтовані на довгострокову перспективу, а також численні недоліки об'єктивного та суб'єктивного характеру у реалізації державних програм тактичного порядку, накладає відбиток на процесі розбудови вітчизняної правової системи та відповідно майже всіх соціальних інститутів. У зв'язку з цим детермінаційний комплекс сучасної злочинності в нашій державі характеризується значною розгалуженістю [16, с.76-83].

На тлі соціально-економічних, політичних, ідеологічних та міжнаціональних суперечностей, які існують в сучасному суспільстві, проблеми, що неминуче виникають при зміні місця проживання внутрішньо переміщеними особами, нерідко призводять до конфліктних ситуацій, які, як правило, носять протиправний спосіб вирішення. При цьому велику роль відіграє успішність процесу адаптації вимушених переселенців в нових умовах, а також конкретні життєві ситуації, в яких опиняються зазначені особи.

Враховуючи вищезазначене, до загальних причин та умов, які детермінують злочинність внутрішньо переміщених осіб належать наведені нижче.

1. Відсутність належного житла та житлових умов. Так, при облаштуванні на новому місці частина внутрішньо переміщених осіб намагається вирішувати свої проблеми незаконними способами: ухиляються від реєстрації, побоюючись таких наслідків, як можлива конфіскація майна групами сепаратистів в колишньому місці їх постійного проживання або призов чоловіків на військову службу для участі в

антитерористичній операції на сході країни, набувають житлову площу в обхід встановленого порядку, вчиняють інші протизаконні дії. У зв'язку з цим звертає на себе увагу стан забезпеченості житлом вимушених переселенців, більшість з яких оселилася, до прикладу, в місті Харкові неорганізовано, тобто у безпосередній близькості до побутової сфери криміногенних факторів окресленої групи злочинів, що сприяє виникненню конфліктів на побутовому ґрунті, які в значній своїй частині мають кримінальний характер перебігу і розв'язання, із місцевими жителями.

2. Відсутність роботи у внутрішньо переміщених осіб, що в свою чергу допускає можливість порушення закону для покращення свого матеріального становища.

3. Психологічний стрес через адаптацію до нових реалій та втрату усталеного способу життя. З переїздом на нове місце проживання, як правило, спостерігається розрив колишніх соціальних зв'язків, втрата знайомств, що значно послаблює соціальний контроль за поведінкою людини з боку її найближчого оточення і, взагалі, деструктивно впливає на його загальний психічний стан, що в свою чергу, створює умови для здійснення злочину.

4. Відсутність належної фінансової підтримки з боку держави. Варто зазначити, що вимушене переселення населення значною мірою впливає на збільшення кількості осіб без певного місця проживання (бомжів), безробітних, людей, які втратили легальні джерела доходу, адже стійке зростання з числа внутрішньо переміщених осіб бездомних громадян супроводжується зростанням питомої ваги останніх серед всіх злочинців. До даної групи факторів також можна віднести наявність об'єктивно існуючої системи протиріч між економічними інтересами і потребами кожної особи (групи осіб), зростання розриву у рівні доходів населення, збільшення соціальної нерівності.

5. Неякісність соціальних послуг, а також нерівність економіко-соціального захисту окремих верств населення.

6. Зростання міжнаціональної напруженості, виникнення конфліктів між місцевим населенням та внутрішньо переміщеними особами тощо.

До того ж слід враховувати й такі чинники, що призводять до подібного роду ситуацій, як: зростаюча психологічна напруженість, соціальна дезорганізація, некомфортність нових житлових умов, різність регіональних культур і субкультур, протилежні політичні погляди тощо [5, с.266].

Ні для кого не є секретом, що Україна переживає складний, перехідний період свого історичного розвитку. Тут і кореняться більшість причин злочинів, що вчиняються внутрішньо переміщеними особами. Ці причини обумовлені протиріччями кризового характеру, несприятливим впливом соціально-економічних чинників, нестабільністю і розбалансованістю економічних процесів, політичною нестабільністю, і насамперед військовими діями на сході країни. У країні ще не в повній мірі усунені наслідки економічної кризи споживчого ринку, спаду виробництва. Тривають зростання цін, зниження життєвого рівня більшості населення, збільшення безробіття. Все це породжує соціальні конфлікти, зумовлює втрату орієнтації, дезадаптацію і деморалізацію частини наших співгромадян.

Ми поділяємо думку В.М. Болгова, що внутрішньо переміщені особи, як і інші громадяни України, є надзвичайно важливим ресурсом для держави і залежно від її політики можуть або допомагати зростанню економіки та національного добробуту, або, навпаки, стати джерелом проблем і погіршення криміногенної обстановки. Саме на цьому має ґрунтуватися політика держави щодо таких громадян [11].

Власне кажучи, у сучасних умовах державі необхідна реалістична політика протидії злочинності, яка повинна бути науково обґрунтованою, фаховою, містити

основні концептуальні і програмні документи.

Українському суспільству потрібна єдина концепція, єдина стратегія боротьби зі злочинністю. Однак, не меншою є потреба і у прийнятті законів, що стосуються проведення кримінологічних експертиз, моніторингу та впровадження єдиної оцінки параметрів злочинності як в цілому, так і на регіональному рівні, а також окремих категорій, наприклад, внутрішньо переміщених осіб. Важливо також розробити єдині критерії оцінки ефективності відповідних державних програм соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб і систем профілактичних заходів.

Висновки. Підводячи підсумок, слід особливо відзначити, що причини злочинності, включаючи і злочинність внутрішньо переміщених осіб, безумовно, змінюються під впливом внутрішньої і зовнішньої політики, що проводиться державою, а тому у сучасних умовах важливо добитися максимального зниження рівня злочинності, попередити негативну дію причин та умов і організувати своєчасний профілактичний вплив на таких осіб з метою запобігання вчиненню ними злочинів.

Список використаної літератури

1. Проект Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні». Вдосконалення національного законодавства України стосовно захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб. - 2016. - 164с ; Projekt Rady Yevropy «Posylennia zakhystu prav liudyny vnutrishno peremishchenykh osib v Ukraini». Vdoskonalennia natsionalnoho zakonodavstva Ukrainy stosovno zakhystu prav liudyny vnutrishno peremishchenykh osib. - 2016. - 164s.

2. Управління Верховного комісара ООН у справах біженців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unhcr.org.ua/> ; Upravlinnia Verkhovnoho komisara OON u spravakh bizhentsiv [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://unhcr.org.ua/>

3. Карта расселения выходцев из Крыма и Донбасса: где живут 1,7 миллиона внутренних мигрантов? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.slovoidilo.ua/2016/10/27/infografika/obshhestvo/karta-rasseleniya-vyходcev-iz-kryma-i-donbassa-gde-zhivut-17-milliona-vnutrennix-migrantov> ; Karta rasseleniya vykhodtsev yz Kryma y Donbassa: hde zhyvut 1,7 myllyona vnutrennykh myhrantov? [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://ru.slovoidilo.ua/2016/10/27/infografika/obshhestvo/karta-rasseleniya-vyходcev-iz-kryma-i-donbassa-gde-zhivut-17-milliona-vnutrennix-migrantov>

4. Довідка про стан та структуру кримінальних правопорушень на території України за січень – червень 2015 року і Довідка про стан та структуру кримінальних правопорушень на території України за січень – червень 2016 року – Генеральна прокуратура. – К., 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ivpz.org/struktura-za-p-vr-chchya-2015-r-ta-2016-r> ; Dovidka pro stan ta strukturu kryminalnykh pravoporushen na terytorii Ukrainy za sichen – cherven 2015 roku i Dovidka pro stan ta strukturu kryminalnykh pravoporushen na terytorii Ukrainy za sichen – cherven 2016 roku – Heneralna prokuratura . – K., 2016. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://ivpz.org/struktura-za-p-vr-chchya-2015-r-ta-2016-r>

5. Тарасенко Ю.М. Щодо впливу внутрішньо переміщених осіб на стан злочинності в Україні / Ю.М. Тарасенко // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / ред.кол.: В. І. Борисов та ін. — Х. : Право, 2016. — Вип. 31. —С. 265-273 ; Tarasenko Yu.M. Shchodo vplyvu vnutrishno peremishchenykh osib na stan zlochynnosti v Ukraini / Yu.M. Tarasenko // Pytannia borotby zi zlochynnistiu : zb. nauk. pr. / red.kol.: V. I. Borysov ta in. — Kh. : Pravo, 2016. — Vyp. 31. —S. 265-273

6. Ігнатів О.М. Протидія загально кримінальній насильницькій злочинності в Україні: монографія / О.М. Ігнатів. – Харків: Діса Плюс, 2013. – 650 с. ; Ihnatov O.M.

Protydiia zahalno kryminalnii nasylnytskii zlochynnosti v Ukraini: monohrafiia / O.M. Ihnatov. – Kharkiv: Dysa Plus, 2013. – 650 s.

7. Джужа О. Джерела кримінологічної інформації про стан злочинності в Україні / О. Джужа // Право України. – 2003. – № 12. – С. 65-70 ; Dzhuzha O. Dzherela kryminolohichnoi informatsii pro stan zlochynnosti v Ukraini / O. Dzhuzha // Pravo Ukrainy. – 2003. – № 12. – С. 65-70.

8. Литвак О. Латентна злочинність: деякі аспекти / О. Литвак // Право України. – 2003. – № 12. – С. 63-64 ; Lytvak O. Latentna zlochynnist: deiaki aspekty / O. Lytvak // Pravo Ukrainy. – 2003. – № 12. – С. 63-64.

9. Зелінський А.Ф. Кримінологія : [навч посіб] / А.Ф. Зелінський. – Х.: Рубікон, 2000.- 240с. ; Zelinskyi A.F. Kryminolohiia : [navch posib] / A.F. Zelinskyi. – Kh.: Rubikon, 2000.- 240s.

10. Бандурка А.М. Преступность в Украине: причины и противодействие. Монография / Бандурка А.М., Давиденко Л.М. – Х.: Основа, 2003. – 224 с. ; Bandurka A.M. Prestupnost v Ukraïne: prychny u protyvodeistvye. Monohrafiia / Bandurka A.M., Davydenko L.M. – Kh.: Osnova, 2003.- 224 s.

11. Болгов В.М. Дискримінація внутрішньо переміщених осіб як одна із детермінант зростання рівня злочинності проти власності / В.М. Болгов // Веб-сайт Національної академії прокуратури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ap.gov.ua> ; Bolhov V.M. Dyskryminatsiia vnutrishno peremishchenykh osib yak odna iz determinant zrostannia rivnia zlochynnosti proty vlasnosti / V.M. Bolhov // Veb-sait Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ap.gov.ua>

12. Кримінологія: учебник / под ред. Н.Ф. Кузнецовой, Г.М. Миньковского. – М.: Изд-во БЕК, 1998. – 566 с. ; Kryminolohiia: uchebnyk / pod red. N.F. Kuznetsovoi, H.M. Mynkovskoho. – M.: Yzd-vo BEK, 1998. – 566 s.

13. Кузнецова Н.Ф. Проблемы криминалогической детерминации. М., 1984. – 208с. ; Kuznetsova N.F. Problemy kryminolohycheskoi deternynatsyy. M., 1984. – 208s.

14. Кримінологія / под ред. А.И. Долговой. М., 1997. – С. 201–205. ; Kryminolohiia / pod red. A.Y. Dolhovoï. M., 1997. – S. 201–205.

15. Моніторинговий кримінологічний аналіз злочинності в Україні (2009-2013 роки): моногр. / [Блажівський Є.М., Козьяков І.М., Книженко О.О., Литвак О.М., Ярмиш О.Н. та ін.]. – К. : Національна академія прокуратури України, 2014. – 484 с. ; Monitorynhovyi kryminolohichnyi analiz zlochynnosti v Ukraini (2009-2013 roky): monohr. / [Blazhivskiy Ye.M., Koziakov I.M., Knyzhenko O.O., Lytvak O.M., Yarmysh O.N. ta in.]. – K.: Natsionalna akademiia prokuratury Ukrainy, 2014. – 484 s.

16. Кримінологія. (Загальна частина): навчальний посібник / Кол. Авторів Блага А.Б., Богатирьов І.Г., Давиденко Л.М. та ін.; за заг.ред. О.М. Бандурки. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2010. – 240 с. ; Monitorynhovyi kryminolohichnyi analiz zlochynnosti v Ukraini (2009-2013 roky): monohr. / [Blazhivskiy Ye.M., Koziakov I.M., Knyzhenko O.O., Lytvak O.M., Yarmysh O.N. ta in.]. – K.: Natsionalna akademiia prokuratury Ukrainy, 2014. – 484 s.

Стаття надійшла до редакції 16.11.2016 р.

Y. V. Stupnyk

THE CAUSES AND CONDITIONS OF COMMITTING CRIMES INTERNALLY DISPLACED PERSONS

This article is provided criminological characteristics of causes and conditions that lead to crimes of internally displaced persons and formulated on this basis, proposals to eliminate some of them, to reduce the number of crimes exerted.

Indicated that criminological theory and practice of law enforcement confirmed that the dynamics and structure of modern criminality determine not only traditional, long studied by experts causes and conditions of this negative social phenomenon, but also specific criminogenic factors caused by various crises and processes generated by the new complex social -economic and domestic political realities, which ended in Ukrainian society.

Annexation of Crimea in March 2014 and armed conflict that began in eastern Ukraine in April 2014, resulted in massive displacement of civilians both inside the country and abroad. As of June 2016 in Ukraine there are about 1.8 million internally displaced persons.

The settlers forced to leave conflict areas covered Donetsk and Lugansk regions by strengthening fierce fighting and suspension of public services. Causes of displacement from the eastern regions of Ukraine, as reported by IDPs are safety issues (attacks, including artillery) and (or) humanitarian consequences of the conflict (lack of water, food, medicine).

Against the backdrop of the socio-economic, political, ideological and ethnic contradictions that exist in today's society, the problems that inevitably arise in the relocation of internally displaced persons, often resulting in conflict situations that usually are illegal way to solve. In this important role played by the success of the adaptation process internally displaced persons in the new conditions and specific life situations in which people find themselves listed.

It's no secret that Ukraine is going through a difficult transitional period of historical development. There are many reasons rooted and crimes committed internally displaced persons. These reasons caused the crisis contradictions nature unfavorable impact of socio-economic factors, volatility and imbalances of economic processes, political instability, and above all military operations in the east. There are not yet fully resolved the economic crisis the consumer market, the decline in production. Continued price increases, reducing the living standards of the majority population, an increase in unemployment. All this gives rise to social conflicts, causes disorientation, demoralization and exclusion of our fellow citizens.

Key words: *internally displaced persons, determination, the causes of crime, the policy of combating crime, latency.*

УДК: 351.746.1: 343.985(045)

І.Ф. Хараберюш

НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДННЯ

У статті розглядаються чинники введення в кримінально-процесуальне законодавство негласних слідчих (розшукових) дій. Визначаються окремі проблеми проведення оперативно-технічних заходів та негласних слідчих (розшукових) дій щодо протидії злочинам.

Ключові слова: *злочини, оперативно-розшукова діяльність, кримінальне провадження, негласні слідчі (розшукові) дії.*

Постановка проблеми. Для забезпечення ефективної діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів щодо протидії злочинам в умовах сьогодення важливим питанням є здійснення наукового пошуку вирішення проблем теорії та практики кримінального провадження та оперативно-розшукової діяльності, серед